

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Н.В. Геліч, к.е.н.

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

У статті розглянуто вартість використання відновлюваних джерел енергії. Проведено аналіз розвитку та впровадження нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії в країнах ЄС. Досліджено механізм забезпечення зростання відновлюваних джерел енергії шляхом впровадження конкурентоспроможних технологій. Обґрунтовано використання сучасних науково-технічних розробок в нових сферах.

Розвиток нетрадиційних джерел енергії є важливим фактором підвищення енергетичної безпеки та покращення екологічної обстановки в Україні. На сьогодні, вартість використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) країни порівняно з традиційними є значно вищою. Тому для розвитку ВДЕ необхідно використовувати механізми підтримки та стимулювання.

Технічно досяжний річний енергетичний потенціал нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії (НВДЕ) України в перерахунку на умовне паливо становить близько 79 млн. т у.п. Економічно досяжний потенціал цих джерел за базовим сценарієм складає 57,7 млн. т у.п., в тому числі відновлювальних природних джерел енергії – 35,5 млн. т у.п., позабалансових (нетрадиційних) – 22,2 млн. т у.п. На даний час цей потенціал використовується недостатньо. Частка НВДЕ в енергетичному балансі країни становить 7,2% (6,4% – позабалансові джерела енергії; 0,8% – відновлювальні джерела енергії) [2, с. 52].

Один з шляхів вирішення вказаної проблеми – необхідно особливу увагу приділити подальшому розвитку нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії. Їх беззастережною перевагою є невичерпність і екологічна чистота. Невипадково країни Європейського Союзу поступово переходять на використання енергії біомаси, вітру, сонця і води. В енергетичному балансі деяких країн питома вага нетрадиційних джерел сягає 40%. В разі виконання прийнятої в Україні Енергетичної Стратегії, частка відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) буде складати 18,33 млн. т. у. п. (6% від загального споживання паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) у 2030 р. Для порівняння, країни ЄС у цілому досягли приблизно 12% внеску ВДЕ вже до 2010 р. Частка ВДЕ в деяких країнах світу, досягнута ще в 2001 р., складала: Норвегія – 45%, Швеція – 29,1%, Нова Зеландія – 25,8%, Фінляндія – 23%, Австрія – 21,5%, Канада – 15,6%, Данія – 10,4%. Практично всі країни світу ставлять за мету значний ріст використання ВДЕ на найближчі десятиліття. Наведені дані дозволяють вважати, що Енергетична Стратегія передбачає катастрофічне відставання України від розвинутих країн щодо розвитку [3, с. 5].

Сьогодні розвиток генерації на базі ВДЕ в Україні стимулюється «зеленим тарифом», який забезпечує рентабельність виробництва електроенергії з нетрадиційних та поновлюваних джерел. На сьогодні ставки «зеленого тарифу» в Україні достатні для забезпечення необхідного повернення на інвестиції в об'єкти генерації з ВДЕ. Передбачене законом зниження коефіцієнтів «зеленого тарифу» відповідає поточним прогнозам зі зниження собівартості будівництва об'єктів, призначених для генерації з ВДЕ. При переході на нову модель ринку потрібно врахувати механізми відшкодування «зеленого тарифу» [1, с. 51-54.]

Для цього необхідно:

- передбачити механізми забезпечення зростання ВДЕ зростанням маневрових потужностей, яке повинне здійснюватись у межах, які технологічно допустимі задля збереження надійної роботи енергосистеми України;
- переглянути механізм розподілення (між суб'єктами – виробниками з ВДЕ та компаніями-власниками електромереж) витрат на реконструкцію та будівництво магістральних та розподільчих мереж, необхідних для підключення електростанцій на ВДЕ до енергосистеми;
- потрібно на законодавчому рівні забезпечувати сприятливі умови для інвестування: підтримувати розробку та впровадження конкурентоспроможних технологій і локалізацію виробництва потрібного устаткування [1, с. 51-54].

Отже, впровадження та використання відновлювальних джерел в Україні сприятиме охороні довкілля та зменшить енергетичну залежність країни. Для цього необхідно створити умови для розвитку ВДЕ: розробити стимулюючу політику держави щодо фінансування науково-дослідних розробок, розвивати науково-технічну та промислову базу. Пріоритетними напрямками повинно стати впровадження передових розробок біоенергетики, вітроенергетики, сонячної енергетики, малої гідроенергетики та геотермальної енергії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/uk/publish/article>.
2. Лежнева Л.И. Потенціал розвитку нетрадиційних джерел енергії в Україні як фактор забезпечення енергетичної безпеки / Л. И. Лежнева // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 155. – С. 52-54.
3. Півняк Г.Г. Альтернативна енергетика в Україні : монографія / Г.Г. Півняк, Ф.П. Шкрабець. – Дніпропетровськ: Нац. гірн. ун-т. Д.: НГУ, 2013. –109 с.

Матеріали надійшли 7 серпня 2016 р.